

ปีในความจำ...

ผ่านมา ๕๐ ปี

พลอากาศตรี หญิง วิยะดา จารุเดชา

กว่าจะมาอยู่ในรั้วเกษตรบางเขน

เราถูกเขาแย่งที่ เมื่อก่อนเรามีถิ่นที่อุดม จำผืนใจชม เราไม่ปรารถนัย เพราะเราอดทน...
... เพลงหนึ่งของคณะสัตวแพทย์ที่พอจะจำได้ อีกเพลงหนึ่งก็คือ นกน้อยในไร่ส้ม ที่มีข้อกังขาว่า ผู้แต่ง
แต่งให้ชาวสัตวแพทย์ หรือให้นักขาวนักหนังสือพิมพ์ ชอบเนื้อเพลงตรงที่กับแกล้ม ไม่ต้องเป็น
ของไม่ดี หมดเปลืองใช้ที่ ถ้ามีก็เอา..ฮ่า ฮ่า ฮ่า ฮ่า

แต่เพลง ฟ้าหม่นของเรานี้เอ่ย. ...มิเคยจะเลยรักกันเพราะที่สุด สีสบชีวิตพวกเราที่ประกาศ
รายชื่อ เอ็นทรานซ์ ติด ก.๖ คือ สัตวแพทย์เกษตรที่จริง ประกาศติดตั้ง เจ็ดสิบคน แล้วโง่ ปีหนึ่ง
คณะสัตวแพทย์ ม.เกษตร ปี ๒๕๑๐ มีแค่ สีสบคนใครอยากทราบตามมา อี้.

สถานที่...มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปลายเดือน พ.ค ฉันเดินสวนทางออกจากมหาวิทยาลัย
ในขณะที่หลายๆ คนเดินเร่งรีบเข้าไป ในใจฉันมีแต่คำถาม แล้วเอาไป จะทำไง บนบอร์ดมีประกาศ
ผลการสอบเอ็นทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยปีการศึกษา ๒๕๑๐ ฉันมีชื่อ ติด ก.๖ ซึ่งคือ คณะสัตวแพทย์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน เป็นคณะที่เลือกอันดับหนึ่งในการสมัครสอบ จำได้ตอนเขียน
สมัครสอบที่ระเบียบบ้านที่เชียงใหม่ คิดกันสองคนกับ อี๊ด จินตนา โรงเรียนปรีณัฏรยทองเดียวกัน
เลือกสัตวแพทย์ด้วยกัน อุ้งใจถ้าติดด้วยกันก็ไปด้วยกันมีเพื่อนละ

แล้วที่นี้ติดขึ้นมาจริงๆ ที่เป็นปัญหาคือ พ่อ ไม่ให้มาเรียนที่กรุงเทพ ตอนส่งใบสมัครสอบ
พ่อถามว่าเลือกหมอดอันดับหนึ่งป่าว ก็บอกว่าเลือกหมอ แต่เป็นหมอหมา พ่อก็ตัดญาติตั้งแต่นั้นแล้ว
พ่อบอก มันจะทำมาหากินยังงัย เกิดมายังไม่เคยเห็นใครเอาหมาไปหาหมอเลย ถ้าติดจริงๆ นะ
ไม่ให้เรียน ปีหน้าให้สอบใหม่ ไม่เลือกหมอก็เลือกพยาบาลเหมือนพี่แดง (พี่สาวฉัน)

อี๊ด ไปกรุงเทพก่อนแล้ว เพราะเขามีกำหนดให้รายงานตัวและฉันก็ยังหาหนทางมารายงานตัว
ไม่ได้ ไกลหมดกำหนดเข้าทุกที เหลืออีกไม่กี่วัน ลุงที่เป็นพี่ชายคนโตแม่ มาเชียร์ให้ไป ลุงบอกมีแต่
คนสอบไม่ติดดินรนจะไป นี่สอบติดทำไมไม่ให้ไปทั้งลุง ป้า น้า มาขอมาพูดให้ พ่อก็ไม่ยอม จนย่า
เรียกฉันไปหา แล้วให้เงินค่ารถ ค่าเรียนมา พี่สาวลูกของป้าเป็นคนพานั่งรถไฟเข้ากรุงเทพ พี่ชายคนโต
เป็นหมออยู่อเมริกา รู้ข่าวก็ส่งเงินมาให้ นั่งรถไฟนะ ของชอบ อยากนั่งไกลๆ เคยไปแค่ลำปาง คราวนี้
เข้ากรุงเทพ ทั้งคืนไม่หลับเลย นั่งชั้นสามด้วยเพราะไม่มีตั่งมากนัก แต่วัยรุ่นวัยลุยอยู่แล้ว

ถึงหัวลำโพงเช้า ตายังลืมิโหลงอยู่ พี่สาวพาไปพักอาบน้ำอาบท่าเปลี่ยนเสื้อผ้าที่หอพักแถวสามเสน พี่สาวเรียนที่เกริก ตอนนั้นเป็นวิทยาลัย แล้วพานั่งแท็กซี่มาเกษตร ถึงหน้าหอประชุม ก้าวแรกที่เกษตรเหมือนก้าวเข้าบ้านใหม่ที่เขียวสดใสกว้างใหญ่หายใจโล่ง ยัง ยัง ไม่ได้ไปรายงานตัว กำลังจะขึ้นบันไดหอประชุมนี้แหละ

ตายังลืมิโหลง

ฉันชอบเอกสารรายงานตัวเข้าไปในห้องประชุมกว้างใหญ่ มีโต๊ะอาจารย์รับรายงานตัวบนเวที ฉันนั่งรอจนถึงคิว ก็เดินขึ้นไปโต๊ะแรกตรวจเอกสารผ่าน ไปโต๊ะสอง หนูรายงานตัวติดคณะสัตวแพทย์ค่ะ! อาจารย์อาวุโสผู้ชายฉันยังจำหน้าท่านได้แต่นึกชื่อไม่ออก ท่านเงยหน้าขึ้นจากดูเอกสารของฉันพูดว่า คณะสัตวแพทย์หมดกำหนดรายงานตัวแล้วเมื่อวาน!

เป๊วว! ใจตกไปถึงตาตุ่ม มือสั่นๆ เอ๋อ! ไปจะหยิบเอกสาร....เดี๋ยว!!! ถ้ามก่อนอาจารย์ดึงปีกกระดาษของฉันกลับ ถ้าหนูมีโอกาสเรียนหนูจะเรียนสัตวแพทย์เกษตรหรือจุฬา หนูขอเรียนที่เกษตรค่ะ..ใจฉันก็คิด อาจารย์ ถามทำไม อาจารย์ ตอบมาทันทีถ้าเลือกเกษตรหนูก็ได้เรียนนะ เพราะเกษตรยังเหลืออีกที่หนึ่ง ฉัน เย้ๆๆๆ แทบกระโดดหล่นจากเวที หนูได้เรียนเหวอะ. อาจารย์ยิ้มอย่างใจดีที่ซู้ด. ถ้าหนูเลือกจุฬาก็ไม่ได้เรียน. เพราะเพื่อนๆ ที่เลือกไปจุฬาเขาจับฉลากเอาไปหมดแล้ว เหลือที่เกษตรที่เดียว อออิ ฉันเด็กบ้านนอกขอที่กว้างให้หายใจ ได้ลุยทุ่งลุยเลนอะจ้่า. ไปจุฬาคงไม่ไหว หายใจบ่ออกในกรุงอะ

ตอนนี้คงรู้กันแล้วว่าเจ็ดสิบคน ไปจุฬาสามสิบ อยู่ที่เกษตรสี่สิบ ฉันดีใจเหลือหลาย เพราะในที่สุดชะตาชีวิตที่ฉันได้มีส่วนขีดเส้นมาทำการเรียนสัตวแพทย์หลักสูตร ๖ ปี มองจากตอนปีหนึ่งช่วงยาวนานมาก คงเป็นปูเป็นย่าอยู่ที่หอเลยมั้ง ขนาดรุ่นพี่ปีสี่ที่อยู่หอยังเรียนจนแก่ ดำไปเลย (อออิ ผลแห่งการปั่นจักรยานตากแดดทั้งวัน) แล้วฉันกับเพื่อนๆ เรียนหกปีมีเที่ยวแยะไปหมดอะอออิ ลูๆ น้า เลือกแล้วต้องแนวแน่

ฉันเข้าพักหอพัก ตึกสิบ ก. ก่อนใครเพราะขออาจารย์เป็นกรณีพิเศษไม่มีที่พักในกรุงเทพ ถ้ากลับเชียงใหม่ก็เพียงสี่ห้าวันก็ต้องกลับมาเข้าหอตามกำหนดพร้อมเพื่อน จำไม่ได้ว่าอดีตก็เข้าพร้อมกันรีเปล่า แต่ช่วงอยู่หอก่อนเปิดเรียน ฉันมีจักรยานเพื่อนของพี่หาให้ ก็ออกสำรวจลิ อยู่เฉยๆทำไม ปั่นจากหอไปหน้าเกษตร วนดูสระน้ำทั้งหน้าและหลังหอประชุม ช่างหอประชุมมีศาลาเล็กๆ ขายนมสดกับขนมปังและกะหรี่ปั๊พ ฉันได้ดื่มมสดครั้งแรกในชีวิตที่นี่ นั่นเรียกกันว่า แดรี่ฮัท ไข่ปะในเกษตรตอนนั้นไม่ค่อยมีคนไปมามากนัก มีแต่คนที่ทำงานที่นั่น กับคนที่คงจะสอบติด นั่งรอมารวนเวียนดูสถานที่พร้อมพ่อ แม่ พี่ น้อง ที่มาส่ง ฉันปั่นจักรยานหลายรอบ คุณพระช่วย หากคณะสัตวแพทย์ไม่เจอ

แต่จะเจอหรือไม่เจอ ในปีหนึ่งกับปีสอง พวกเราสัตวแพทย์ก็ลงทะเลกันไปพร้อมๆ กับเพื่อน วอ. วน. และคณะเกษตร เพราะในหลักสูตรจะต้องมีคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ภาษาอังกฤษ สถิติ ชีววิทยา เป็นพื้นฐานเหมือนกัน ก่อน บางครั้งก็เจอต่างคณะ แต่ส่วนมากจะเป็นสัตวแพทย์เหมือนกัน นั่งข้างกันก็ถามไถ่หาพวกจนเจอคนนั้นสัตวแพทย์ คนนี้ก็สัตวแพทย์ จนวันหนึ่งมีประชุมที่คณะสัตวแพทย์ในเดือนแรกที่เราเริ่มเรียนนั่นแหละ เป็นการนัดครั้งที่เรายากให้มีที่สุด เพราะจะได้เห็นหน้าค่าตาว่าพวกเรามีใครบ้างที่ไปเข้าเรียน หลายห้องยังรู้จักกันไม่หมด. แต่เรารู้แล้วว่าตึกที่ทำการคณะสัตวแพทย์อยู่เลยสวนนอกออกไปติดทางถนนวิภาวดี ประกาศเรียกประชุมก็ติดบอร์ดหน้าอาคารเทพศาสตร์สถิตยน์นั่นแหละ เป็นบอร์ดที่ปีหนึ่งเราต้องใส่ใจคอยดูอย่างยิ่ง

ฉันเตรียมตัวอย่างดี ไม่คาดหวังว่าพี่คณะจะรับบอ์นหรืออบรม

ณ ที่ตึกสี่ชั้น เลยสวนนอกออกไปไม่ไกล ชั้นสามหรือสี่จำไม่ได้ ห้องเรียนที่มีเก้าอี้พอๆ กับจำนวนพวกเรา เราโดนให้รวมกลุ่มอยู่ชั้นล่างก่อนแล้วเดินตามกันขึ้นชั้นบน พี่ไม่ว่างทำอะไรคอยแต่บอกให้ระวังตอนขึ้นบันได บนห้องที่เรานั่งสงบเสงี่ยมกันอยู่ฉันชำเลืองดูเพื่อนๆ ทุกคนคงใจเต้นตุ้มๆ ต่อมๆ เพราะประสบการณ์จากอาคารเทพฯ คุกรุ่นอยู่ในท้อง ท้องไส้เริ่มปั่นป่วน บางคนขอลูกไปห้องน้ำไปไหน! พี่เริ่มเสียงดัง เพื่อนเราคงหาห้องน้ำไม่เจอ อี้

สรุปว่าวันนั้น พี่ที่เรียกพวกเราประชุมคณะก็เพียงให้รวมตัวกันรู้จักกัน ฉันได้เห็นหน้าพวกเราทั้งหมดแล้ว มีคนสวยถูกพี่สัมภาษณ์นานหน่อย ฉันกับอึดก็ไม่ได้มาก บอกชื่อ บอกมาจากโรงเรียนอะไร จากเชียงใหม่เท่านั้นก็พอ ไม่มีพี่จากปริมณรรอย แต่มีพี่คนเหนือ คือ พี่นิวัฒน์ ฉันแอบชำเลืองดูพี่ผู้หญิง พี่เล็ก พี่หอม พี่แพะ ที่ฉันมารู้ชื่อทีหลัง สวยๆ ทั้งนั้น แต่เพื่อนๆ รุ่นเดียวกับฉันสวยกว่า อี้ ตอนนั้นมีผู้หญิงรุ่นเราสิบคน จิม อัญชลี ตู่ก วรรณดา เต๋อ เอี่ยมศรี (คนอะไรชื่อเท่เท่!) ลัดดา แดง ลัดดาวัลย์ ดุ่ย ทศนีย์ เจ (จำชื่อจริงไม่ได้) นงนิตย์ อัด จินตนา และฉัน (เกือบลืมนับตัวเอง) รวมแล้วก็นางอะลิบนางพอดิ อี้ เกือบครบเป็นนางสิบสอง อ้อ ตอนหลังไปทุน เอเอฟเอส คือ นงนิตย์ ไปเอนท์ใหม่ คือ เจ ย้ายไปสัตวบาล คือ จิม จิม บอกว่าเขียนไปเลยจิมไม่ผ่าน chem เลยย้าย โท ใหญ่ไม่ผ่าน ทั้ง chem และฟิสิกส์ ยังดีอยู่เลยเจดีปี ความรู้แน่น แถมตอนเข้าฟิสิกส์เรียนกับวิศวะรุ่นน้องด้วย ยังมาขอลอกการบ้านพี่ใหญ่ 555 ตอนหลังน้อง วิดวะ คนนี้เป็นอาจารย์ที่เกษตรด้วย เห็นหน้ากันทีไรเขาจะชี้ พี่ ผมเคยลอกการบ้านพี่ 555 พี่จำหน้าได้แต่จำชื่อไม่ได้ อ้าว ไปประชุมคณะอยู่ดีๆ หนีไปวิดวะแล้ว ขอโทษคร้า!

ต่อๆ มาเราจึงเหลือเจ็ดสาวมีเต๋อเป็นรจนาลูกสุดท้องนางมณโฑ ไปถูกเสียงรณรงค์เลือกเป็นอีโรอิน สมหน้าสมตาและถูกใจพี่คณะ. (ตามที่ได้ยินวัชระเล่าว่า ว่าวันชิงธงพออีโร่ เดินมาปักธงที่เต๋อ รุ่นพี่สัตวแพทย์ยืนข้างหลังวัชระคอยลุ้นแล้วไซโยว่า เต๋อได้ (๕๕๕๕))

ฉัน ตอนแรกตั้งใจเรียนชะมัด กับ อี๊ด วิชาปีหนึ่งปีสองเป็นพื้นฐานวิทยาศาสตร์ ใครผ่านทุกวิชา ก็เรียนวิชาคณะปีสามได้ ภาษาทางพวกแพทย์เขาเรียกข้ามฟาก คงติดมาจากสมัยก่อนแพทย์เรียน พื้นฐานวิทยาศาสตร์สองปีที่จุฬาแล้วพอปีสามนั่งเรือจากฝั่งกรุงเทพไปเรียนที่ศิริราชมั่ง เลยข้ามฟาก กันมาตลอด พวกเราก็ได้ข้ามฟากกับเขาเหมือนกันนะมีหลายข้าม ที่เห็นชัดๆ คือ ข้ามจากตึกเรียน ฝั่งติดถนนวิภาวดี มาตึกคณะใหม่ด้านติดพหลโยธิน ซึ่งเราได้อยู่อย่างถาวร คงไม่ถูกเขาแย่งที่เหมือน ในเพลงสัตว์แพทย์อีก

แต่ที่เราได้ข้ามฟากไปเรียนศิริราชจริงๆ ก็มีนะ เป็นวิชาศัลยกรรมวิทยา อาจารย์หมอที่ศิริราช เป็นผู้สอน จำได้ว่ามีรถเกเตอร์ไปส่งเราลงที่ท่าพระจันทร์ เราก็เดินไปพบกับนักศึกษารัฐศาสตร์และ ศิลปการนิเทศฯ หว่ะไรกินอร่อย เอ ไม่ใช่สิไม่มีเวลาต้องรีบลงเรือข้ามฟากไปศิริราชเลย

จำไม่ได้ว่าแรกๆ ใครพาเราไปถึงห้องเรียนอาจารย์ท่านใดพาไป เราใช้ห้องเรียนที่นักศึกษาแพทย์ เขาเรียนนั่นละ วันหนึ่งฉันโดนแกล้งหรือเขาลืมไม่รู้ เข้าไปนั่งที่เก้าอี้แล้วตรงที่นั่งมีโต๊ะที่เป็น ตู้แลป ฝาตู้ปิดไม่ลง แฉมอยู่ มันเกาะกะพุง เลยเปิดออกดูเพื่อจะได้ดันไอที่ทำให้เปิดฝาไม่ลงเข้าไป พอเปิดดู..ก็....!!!..ชะอุ้ย!!มืออาจารย์ใหญ่วางอยู่บนถาด ไม่ต้องโบ้ยห่วยเลยยยย ฉันรีบเปลี่ยนที่นั่งด่วน

๕๕๕๕ ไม่ได้บอกใครเรื่องวุ่นวายน้ำไม่เย็น โชคดีตอนนั้นไม่มีโป๊ะล่ม เวลาจบชั่วโมงเป็นช่วง มีความสุข นั่งเรือกลับมาท่าพระจันทร์ ดูร้านรวงเขาขายเสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋าถือ ละลานตา พวกสาวธรรมศาสตร์คงชอบแถวนี้ อาหารก็น่ากิน ฉันอยากกินแต่ไม่มีเวลาต้องมาขึ้นคอยรถรับกลับ อีอิ พวกเราโบกรถกรรมปาไม้ที่เขามาส่งข้าราชการกรรมปาไม้ ตอนเลิกงาน คนขับก็ใจดีรับพวกเราทุกที่ ที่เห็นเด็กนิสิตเกษตรตาต้าๆ ตัวเมียงๆ คอยขึ้นรถกลับ อีอิ

ถึงหน้าเกษตรลุงคนขับจอดให้เราลง เดินกะปลกกะเปลี่ยเพราะสุดควันดำ ถนนกรุงเทพ เมืองฟ้าอมรไปเยอะ. คว่าจักรยานที่จอดหกเหลี่ยมตัวใครตัวมันถึงหน้าอาคารเทพฯ เลี้ยวป่าดุดดจอด ป่าวไม่มีประชุม ฉันปีสามแล้ว ขอกินข้าวคาเฟ่ที่เรียจ๋า หิวโซ่!

ปีสามแล้วเหอ ลงเรียนวิชาคณะได้ไม่ครบหรอก ได้เรียนกับเพื่อนที่จบหกปีไม่กี่วิชาเขาบังคับ ให้ลงได้ไม่กี่หน่วยกิต เพราะฉันไปเข้าทั้งเคมีและฟิสิกส์ แต่ก็ดีต่อสุขภาพ ไวรัสตับอักเสบบีมีอาการหนัก ตั้งแต่ตอนสอบเทอมปลายปีสองปั่นจักรยานไปสอบก็เป็นลม ครอบไม่ทัน วันสอบพอดี กินอะไรไม่ลง ไม่หิว ไข้ขึ้นตอนเย็น ตาเหลือง อี๊ดเป็นห่วงเห็นกินอะไรไม่ได้ อุตุส่าห์ซื้อกล้วยทับราดน้ำกะทิอย่าง ชุ่มฉ่ำ ก็กินไม่ลงอีก สอบเสร็จกลับบ้านเชียงใหม่ไปพักฟื้นไม่สนใจวิชาไหนได้-ตก

พี่ชายกลับมาเป็นหมอที่สวนดอกแล้ว บอกงดอาหารไขมันทุกชนิดกินปลา กินน้ำหวาน ห้ามของทอด เฮอ! ฉันจึงรอดชีวิตมาเรียนปีสามได้ไง จำได้ว่านิสิตเกษตรป่วยโรคนี้อหลายคน เพื่อน เศรษฐศาสตร์เกษตรเสียชีวิตไปเลยคนนึง มีคนบอกว่าที่บ้านเขาเห็นป่วยกินอะไรไม่ได้ก็พยายามหา ของกินอุดมสมบูรณ์โดยไม่ทราบว่าเป็นโรคนี้อห้ามอาหารไขมัน

ปีสาม สี ห้า หก เจ็ด

ฉันเรียนกับรุ่นน้อง เคย ๒๔ ที่ตึกใหม่ด้านพลโยธิน ซึ่งเดิมมีอาคารเรียนตึกหลายชั้น ปานนี้ฉันยังจำไม่ได้ว่าสีหรือห้าชั้น มีตึกโรงพยาบาลสัตว์อีกตึกหนึ่งค่อนข้างทันสมัยสำหรับตอนนั้น อาจารย์จักร พิษัณรณรงค์สงคราม เป็นคนบติ อาจารย์อาวุโสที่จำได้ มีอาจารย์เชื้อ ว่องส่งสาร อาจารย์ปิยะ อาจารย์ประสพ อาจารย์ดำรงค์ และท่านอื่นๆ อีก ปีสุดท้าย พี่ต๋อย พี่สมพงษ์ พี่หมอ กับพี่อีก คนที่ไม่ย้ายไปจุฬาก็เป็นอาจารย์สอนฉัน รุ่นพี่แวน เคย ๒๖ ก็เป็นอาจารย์หลายคน รวมถึงรุ่นเรา เคย ๒๗ ฉันเห็นความเจริญรุ่งเรืองของคณะค่อยทวีขึ้นทั้งวิชาการ ทั้งอาคารสถานที่ เครื่องมือทันสมัย ก้าวหน้าไม่แพ้สถานศึกษาใด คณะเติบโต มีชื่อเสียงได้รับใช้เบื้องพระยุคลบาท ฉันภูมิใจในเพื่อนเราทุกคนเพื่อนที่เป็นอาจารย์ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา จัดการจนคณะสัตวแพทย์ โรงพยาบาลสัตว์เกษตร มีชื่อเสียงมีความมั่นคง ขอชื่นชมมากๆ ด้วยใจจริงค่ะ อาจารย์ ฝ่อง สมชัย อาจารย์ ตู่ก วรรณดา อาจารย์ เข้มม ทวีวัฒน์ อาจารย์เสรี อาจารย์วัชร และที่ล่องลับไปแล้ว อาจารย์ชาติชาย และผู้ที่ไปทำเกียรติยศ ชื่อเสียง ที่มหาวิทยาลัยอื่น เช่น อาจารย์เอี่ยมศรี ที่พี่ๆ เขาเรียกไ้เดื่อนั้นแหละ (ขอโทษนะเด้อ) ๕๕๕๕

